

Husajn kontra Chomejní

Vysokou aktuálnost tohoto tématu lze doložit výrokem Zbigniewa Brzezinského (Lidové noviny, 11. 8. 2006): “Novým prvkem dnes je, že je stále obtížnější od sebe oddělovat izraelsko-palestinský problém a problém Iráku a Íránu. Ani Spojené státy, ani Izrael nemají potenciál prosadit na Blízkém východě jednostranné řešení. Možná existují lidé, kteří klamou sami sebe a mylně si to myslí.”

Tento svazek edice Polozapomenuté války zachycuje hlavní momenty historického pozadí konfliktu, příčiny a průběh bojových operací, včetně jejich zvláštností (vlny sebevražedných iránských bojovníků i navzájem k sobě připoutaných dětí, nasazení chemických zbraní a raket k ostřelování měst), role velmocí “na obě strany”, tajná diplomacie - např. Reaganův emisar Rumsfeld tajně u Husajna ve dnech 19.-20. prosince 1983, role Československa, diplomatické urovnání, ale i dnes stále doutnající „sud s prachem“.

Po islámské revoluci v Íránu (kdy se 1.2.1979 k moci dostal šíitský duchovní Chomejní) využívá irácký diktátor Saddám Husajn celkové oslabení Íránu a rozhoduje se pro invazi. Záminkou je hraniční spor v oblasti vodního toku Šatt al-Arab, zatímco Írán podněcuje irácké šíity k islámské revoluci (neděje se něco podobného zase i dnes?). Cílem Bagdádu je tedy získat na ropu bohatou provincii Chúzestán a politicky sporná území kolem Šatt al-Arab.

» září 1980 - masivní útok Iráku na Írán
do května 1981 - období poziční války.

září 1981- Íránská protiofenzíva.

únor 1983 až prosinec 1984 – tzv. “válka tankerů.”

1984 až 1986 - fáze “materiální války” se snahou vyčerpat druhou stranu.

1986 - Írán dobývá poloostrov Faó.

červenec 1988 - jednání o příměří.

20.srpen 1988 - definitivní konec války.

Ztráty: 1,5 milionu mužů v Íránu, 1 milion mužů v Iráku.

Irák nasazuje na sklonku války bojové chemické plyny tabun a yperit (bezprostředně zabito 20 000 iránských vojáků, následky dodnes trpí asi 100 000 Íránců).

Podpora Iráku ze strany SSSR (Mig-21, TU-16, Su-22), Francie (Mirage F1), Číny, Brazílie, Egypta, ČSSR a tajně některými firmami z USA (Hewlett-Packard, Tektronix, Matrix Churchill) a další.

Podpora Íránu ze strany Sýrie, Libye, KLDK, Číny (rakety Silkworm proti lodím), nepřímo z USA přes Izrael náhradní díly pro letectvo, které bylo vyzbrojeno z USA ještě za šáhovy éry (F-4 Phantomy, F-5, vrtulníky AH-1 Cobra a F-14) a další.